

רכזים יקרים שלום וברכה!

נהרות של דיו אני יכולה לשפוך בניסיונות להסביר את מהות תפקידו של רכז ההשתלבות בבית הספר, אך לו נדרשתי לתמצת את מהות התפקיד בארבע מילים הייתי בוחרת לתאר זאת כך: "לראות את כל הקשת".

לראות את כל הקשת הנמצאת בתוך התלמיד, ולראות את כל הקשת של התלמידים בכיתה. זו תמצית האתגר של המורה כשהוא מנהל את תהליך הלמידה בכיתה ההטרוגנית. תפקידו של רכז ההשתלבות הוא לסייע לו בכך ולמצוא את הצבע השמיני בתלמיד, במורה, בכיתה ואף בו עצמו.

והתפקיד שלנו? התפקיד שלנו הוא להכשיר אתכם לכך. אנו עושים זאת בעזרת פיתוח מקצועי המתבצע במרכזי הפסגה השונים. אני מקווה שבשלב זה כל אחד מכם יודע היכן ומתי הוא מתחיל את תהליך ההכשרה.

בנוסף אנו מבקשים לייצר ערוצי קשר נוספים לפיתוח מקצועי, ואחת לתקופה נשלח אליכם באופן ישיר קבצים של ספרות מקצועית מותאמת לקריאה, וכלים שיוכלו לסייע לכם בעבודתכם ואותם תוכלו בהמשך להעביר למורים בבתי הספר.

חשוב להבהיר כי החומרים שיגיעו אליכם חשובים ללמידה ולחשיבה ואינם מחייבים בהכרח ביצוע מייד, אלא אם כן אנו מציינים זאת במפורש.

הצבע השמיני / שלומית כהן אסיף

שְׁמוֹנָה צְבָעִים רְאִיתִי
בְּקֶשֶׁת עַל הַגְּבֵעָה.
אָמְרוּ לִי:
"לְקֶשֶׁת יֵשׁ צְבָעִים
שֶׁבָעָה.
סֵפֶר מִחֻדָּשׁ, טְעִיתִי!
מֵה שֵׁם הַצֶּבֶע שֶׁרְאִיתִי?"

אֵין לוֹ שֵׁם
לְצֶבֶע הַשְּׁמִינִי,
הוא זֹרֵחַ בְּקֶשֶׁת לְמַעְנֵי.
רק אֲנִי רוֹאָה אוֹתוֹ,
רק אֲנִי.

(מתוך הספר "הצבע השמיני")

אני מבקשת להזכיר לכם כי עד כה נשלחו אליכם שני מסמכים

הקליקו

1. מצגת שיועדה להצגה בימי היערכות

הקליקו

2. מסמך "שאלות ותשובות" (אותו יש ללמוד לעומק יחד עם מנהל בית הספר)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך יסודי

01

אגרת לרכזי השתלבות

חשון תשע"ח - נובמבר 2017

שאלה למחשבה:

כיצד אני מתמודד עם ההטרוגניות בכיתה? האם אני מחפש דרכים לפרק את ההטרוגניות?
או אני בוחר למנף אותה?

דרכים שונות המשקפות גישות שונות

אין חולק על כך שההטרוגניות נמצאת בכל מקום שבו נמצאת קבוצה של אנשים, על אחת כמה וכמה בתוך המערכת החינוכית הדוגלת בזכותו של כל פרט ללמוד במסגרת הקהילתית באזור מגוריו.

המחלוקת היא לגבי אופן ההתמודדות עם ההטרוגניות. תכניות רבות (חלקן אף נציג כאן בהמשך השנה) עוסקות בחלוקה של הכיתה לקבוצות (זוכרים את "פרח", "בית" ו"פעמון"?). פיתרון זה, אם נעשה נכון, אכן יכול לתת מענה ולאפשר הגעה לכל אחד מהתלמידים, ואין ספק שבחלק מהשיעורים כך צריך לנהוג. אך כאשר זהו דפוס העבודה הקבוע, מהו המסר שאנו מעבירים כאשר אנו הופכים את הכיתה ההטרוגנית לתת כיתות הומוגניות? ומהו ההפסד של חלוקה זו?

אני רוצה להציע הסתכלות חינוכית אחרת: לראות בשונות בין התלמידים בכיתה לא רק ערך, אלא אמצעי לקידום תהליכי הלמידה בכיתה. הסתכלות חינוכית שאינה מנסה לבטל את ההטרוגניות, אלא להשתמש בה.

כיצד עושים זאת?

לשם מינוף ההטרוגניות יש לבחון את תפקידנו כמורים - ואני מבקשת לעשות זאת דרך מקצוע אחר - מאמן נבחרת. בספרו של פט ריילי "הצוות המנצח - הנוסחה הבדוקה להצלחה", מדבר הכותב על הצורך לנוע במעגלי השינויים המתחוללים בקבוצה, למצוא איזון בין ה"כוכבים" לבין השחקנים מן השורה, להבקיע מחסומים שאדם מקים סביבו ולטפח שיתוף פעולה תוך כדי תחרות. נשמע לכם מוכר?

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך יסודי

01

אגרת לרכזי השתלבות

חשון תשע"ח - נובמבר 2017

מורה מאמן הוא מורה מרשת

באתר 'מודל הנבחרת - כולם בשביל אחד, אחד בשביל כולם' המנוהל על ידי 'ערי חינוך' מוצגת ההבחנה בין מודלים שונים בתפיסת תפקיד המורה:

המורה הכוכב - הוא המורה הנותן מענה אישי לכל תלמיד, המשמש מקור לתשובה לכל בעיה המתעוררת בכיתה והוא מקור הידע הכמעט בלעדי בכיתה.

המורה המרשת - תופס את תפקידו אחרת - תפקידו לרשת את הידע הכיתתי. הוא זה שאורג את הקשרים בין התלמידים השונים בכיתה באופן שכל אחד מהם יתרום את חלקו לקבוצה. הוא גם מרשת בין תלמידים לבין עצמם, ובינם לבין הורים ומורים באופן שיאפשר את קידומו שהמיטבי של הפרט בכיתה.

כדי לייצר רשת טובה הממנפת את ההטרוגניות, פועל המורה על פי 6 עקרונות:

1. עקרון הזרקור

מבליט את הייחודיות והמומחיות השונות שקיימות בתלמידיו. תפקיד המורה על פי עקרון הזרקור הוא להכיר את הצבע הייחודי של כל תלמיד וחזקתו.

2. עקרון השידוך

לשדך בין תלמידים לתלמידים, בין תלמידים למורים ותלמידים למקורות.

3. עיקרון הצייד

תפקיד המורה הוא "לצוד" כל הזמן הזדמנויות לחיבור, לשיתוף.

4. עקרון ההנגשה

כאשר התלמיד (מבוגר וצעיר) לא רגיל לעבודה ברשת, צריך להנגיש לו משאבים (ידע ואנושיים) בדרך קלה המאפשרת לו להתמודד ולחוות הצלחה. להדליק לו את הניצוץ, הרצון והסקרנות ללמוד.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך יסודי

01

אגרת לרכזי השתלבות

חשון תשע"ח - נובמבר 2017

5. עקרון הפירוק והרכבה

לפרק את החומר הנלמד בין התלמידים כך שישאר בידם האתגר לחברו (ג'יקסו, קפה ידע וכו').

6. עקרון 24/7

הרשת עובדת באמצעות כלים וירטואליים במשך 24 שעות שבעה ימים בשבוע. תפקיד המורה לייצר פלטפורמה עדכנית, נעימה ויעילה שבה תוכל הרשת לתפקד.

ללמידה רחבה יותר בנושא זה מומלץ להיכנס לאתר "מודל הנבחרת", בעיקר לכלל הפרקטיקות "הנבחרת בשטח".

רגע למחשבה:

קחו לעצמכם רגע של מחשבה ונסו לזהות איזה מורים אתם - מורי כוכב או מורים מרשתיים? מהי התפיסה החינוכית שלכם? ומה הייתם מנסים לשנות בעבודתכם?

בברכה רבצ'ובה,

מוריה טלמור וכל צוות המדריכות

עידית הוכנברג, יעל גודל, טובי נדלר, מיכל פרנקל, סוהא שיבל, גלי אלדר, זמיר ישי, שלי הרוש, אניטה גולשה, אתי אהרון ומרים פרי.